

МАТЕРІАЛИ ДЛЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ З ТЕМИ: «СЛУЖБОВІ ЧАСТИНИ МОВИ»
7 КЛАС

Тестові завдання

ПРИЙМЕННИК

1. Продовжіть визначення: „Прийменник – це незмінна службова частина мови, що ...”.

- А. .... надає реченню чи окремим його членам певних відтінків значення або служить для утворення окремих граматичних форм
Б. .... виражає залежність іменника, числівника, займенника від інших слів у словосполученні і реченні
В. .... виражає почуття і волевиявлення, не називаючи їх
Г. .... вживається для зв'язку однорідних членів та частин складного речення і виражає смислові зв'язки між ними

2. Серед поданих сполучень слів вкажіть таке, до складу якого входить прийменник.

- А. Знаходиться там.   Б. Казна-який продукт.
В. Внаслідок заходів.   Г. Такий концерт.

3. Серед поданих сполучень слів визначити іменник з прийменником, які не утворюють словосполучення.

- А. Відшкодувати збитки.   Б. Під зеленою автомашиною.
В. Спостерігати за природою.   В. Падати з яблуні.

4. З яким відмінком вживається у поданому реченні прийменник.

Тече вода в синє море та не витікає (Т. Шевченко).

- А. Називним.   Б. Родовим.   В. Давальним.   Г. Знахідним.
Д. Орудним.   Е. Місцевим.

5. Вкажіть серед поданих прийменників похідний.

- А. Між.   Б. З-перед.   В. Над.   Г. Із.

6. Вкажіть серед поданих прийменників непохідний.

- А. По.   Б. Шляхом.   В. З-над.   Г. На противагу.

7. Який з прийменників пишеться разом?

- А. Разом/з.   Б. Стосовно/до.   В. На/перед.   Г. В/царині.

8. В якому реченні прийменник пишеться окремо?

- А. *Три явори з/попід грому нахилились низько (А. Малишко).*
Б. *По/середині ярмарку народ тече, як в берегах річка (М. Коцюбинський).*
В. *Під/час бою враження Козакова поступово змінювалися (О. Гончар).*
Г. *Пробираючись про/між купами, надивився Петро усячини (П. Куліш).*

9. Який з прийменників пишеться через дефіс?

- А. З/попід.   Б. В/унісон/з.   В. Подібно/до.   Г. У/процесі.

10. Який з варіантів прийменника слід вставити у речення на місці пропуску.

І блідий місяць на ту пору ... хмари де-де виглядав (Т. Шевченко).

- А. З.   Б. Із.   В. Зі.

11. Визначте речення з прийменником, якого стосується поданий нижче частковий морфологічний розбір.

Прийменник непохідний, вжитий з іменником в орудному відмінку.

- А. *Стоян підвівся з стільця і стояв серед хати, дивлячись на темне вікно (С. Скляренко).*
Б. *За кущами стоять усі мисливці й радяться (Ю. Яновський).*
В. *Од вікна до мене в хату червонясте світло впало (Леся Українка).*

12. Визначте, яким прийменником з поданих можна замінити виділений у реченні.

Зривається буря від краю до краю, бурхочуть навколо вали (П. Грабовський).

- А. Напередодні.   Б. Довкруг.   В. Вздовж.   Г. Обіруч.

СПОЛУЧНИК

13. Визначити правильне твердження.

А. Сполучник – це повнозначна частина мови, яка вживається для зв'язку однорідних членів та частин складного речення.

- Б. Сполучник виражає залежність одного слова від іншого.
В. Сполучники не бувають членами речення.

14. Визначте рядок, у якому всі сполучники пишуться разом.

- А. *Не/начеб/то, ад/же, а/би, не/наче, ані/ж.*
Б. *Як/що, в/міру/того/як, про/те, не/мов, що/б.*
В. *Через/що, тому/що, не/мов/би, не/хай, коли/б.*
Г. *Щой/но, за/те, тим/що, мовби/то, та/ї.*

15. У якому рядку всі сполучники підрядні?

- А. Бо, тому що, оскільки, дарма, якби.
Б. А, і, коли, зате, або.
В. Бо, та, проте, начебто, ніби.
Г. Але, мов, як, щойно, якщо.
Д. Хай, ні...ні, ледве, й, однак.

16. В якому рядку наведено лише службові частини мови?

- А. Широкий, миттю, пів'яблука, коло, черемха.
Б. Дніпро, понад, пахощі, крайній, в залежності.
В. Через те що, в зв'язку з тим що, внаслідок, за умови, із-за.
Г. Під, незважаючи на те що, з-поміж, край, як.

17. Знайдіть речення з єднальним сполучником.

- А. Лиш небо гуде неокрає, та сім'я журавлина на крилах весну підіймає...
Б. Сонце незабаром зайшло зовсім, та небо жевріло згасаючим багрянцем.
В. Ясно ще осіннє сонце грає, та холодом осіннім вже в повітрі потягає.
Г. Фронт мовчав, чи його не чути було за вітряницею.

18. Знайдіть речення з протиставним сполучником.

- А. В долині персики цвітуть, а в горах знову сніг.
Б. Скінчився денний труд, і з брами заводської ідуть робітники.
В. Чи до мети я певної дійду, чи без пори скінчу свій шлях тернистий?
Г. Чорніє млин, рум'яна спить вода, і солов'їна пісня молода пливе струмком із росяного саду.

19. Підрядним є сполучник.

- А. Єднальний.
Б. Порівняльний.
В. Розділовий.
Г. протиставний.

20. Виконайте завдання I– V.

А. Будь/що.	Д. Чи/то...чи/то.	І. Не/зважаючи/на/те/що.
Б. За/те.	Е. Дарма/що.	Й. Однак.
В. Тому/що.	Ж. Але.	К. Бо.
Г. Ні...ні.	З. Як...так і.	Л. Або/ж.

I. Які з поданих сполучників належать до первинних?

II. Які з поданих сполучників пишуться окремо?

III. Які з поданих сполучників належать до повторюваних?

IV. Які з поданих сполучників належать до підрядних?

V. Які з поданих сполучників є синонімічними до слова *проте*?

ЧАСТКА. ВИГУК

21. Частка — це службова частина мови, яка:

- А виражає почуття, спонукання до дії, але не називає їх;
Б вносить різні додаткові відтінки і значення в речення або служить для утворення способів дієслів;
В вживається для з'єднання однорідних членів речення і час тин складного речення.

22. У якому рядку всі слова частки:

- А тільки, одна, ура, овва, вже;
Б ніби, так, але, проте, би;
В мої, всі, вже й, або, якраз;

Г нас, не, хіба, трійко, авжеж;

Д нехай, аби, лише, ані, же.

23. Частки хай, нехай є:

А модальними;

Б заперечними;

В формотворчими.

24. У якому рядку всі частки словотворчі:

А ще, аякже, ну й, і, ото;

Б лише, ага, аж, онде, бо;

В не, ну, таки, ось, ані;

Г де, ні, будь, хтозна, аби;

Д еге, що за, вже й, осьде, нехай.